

A. M. Weiss O. Pr. *Lebensweg u. Lebenswerk*, Freiburg i. B. Herder. 1925.

Veliki apologeta na zapadu svoga divnog i plodnog života, iznosi u posljednjem djelu svoj curriculum vitae. Vidimo čovjeka Božjeg, koga je Providnost od koljevke vodila da bude jedan od najodlučnijih braniča svetih prava Božjih, da kao prorok Božji neumorno navješta svijetu, kako je gorko ostaviti Gospodina Boga svojega, a koliko je blaženstvo za pojedinca i narode služiti Bogu i vršiti zakon njegov. Čovjek, koga su nazvali Jeremijom II. morao je snažno i odvažno istupati i prema braći i prema protivnicima. Tu svoju veliku i ustrajnu borbu, koju je vodio u svem životu, a da nikad nije oslabila njegova volja, a da se nikad nije iznevjerio velikom pozivu svome, iznosi u toj svojoj oporuci.

Bog ga je obdario velikim darovima naravskog, a još više vrhunarskog reda. Majka bila mu je prava svetica, kojoj je posvetio posebno poglavlje pod naslovom Tabita!¹ Otac plemeniti liječnik.

Radin, pobožan, milosrdan, čist od djetinjstva uči svim žarom mladenačke duše, pa ogromni duševni kapital stupivši u dominikanski red stavlja u službu svete Crkve. Svagdje je na svom mjestu, a osobito se ističe kao veliki apologeta. Hettinger divio se, kad je Weissova apologija² ugledala svijetlo nazvavši je enciklopedijom etike. Weiss suvereno vlada katoličkom, klasičkom i svjetskom literaturom. Čovjek stoji zapanjen pred tolikom učenošću i načitanošću. Kako je sve skladno i jedinstveno. Doista pravi umjetnik. A kolika ljubav k istini i bijednom čovječanstvu izbija iz svake stranice!

Kako su proroci Božji istinu glasno i jasno uvijek zastupali protiv onih, koji su popuštali svijetu na užtrb prava i časti Božje, tako i Weiss odlučno ustaje protiv reformnog katolicizma, modernizma i t. d. ne dopuštajući, da sebičnost, lakomišljenost i nestalnost ljudska i jednu jotu odstrani iz vječnog i nepromienljivog zakona Božjeg. Kako su proroci istinito crtali tužne savremene prilike ne laskajući narodnim strastima, tako i W. otkriva sve tamne strane savremene kulture, da gane na pokoru.

Kao najveću savremenu manu navodi »Selbstcherlichkeit«³ davołski grijeh, što je svijet detronizirao Gospodina Boga svojega, a sebe postavio na oltar. Zato doziva u pamet svoj javnosti divnu istinu: Bog je gospodar svih vremena, svake kulture, svake vlasti. Bog je sudac cijelom čovječanstvu, svemu svijetu, svoj povijesti. Samo je jedan put, koji vodi svrsi i pojedinca i društva, a taj je: služiti Bogu i priznavati njegov sveti, vječni i neoborivi zakon, i to ne samo u unutrašnjosti srca i u sjeni hrama, nego i na govornici javnog života, u zakonodavstvu, u politici, trgovini i saobraćaju, u umjetnosti, u poeziji i znanosti. Nadalje treba priznati temeljnu istinu: Jedno je samo Janje Božje, koje oduzima grijeha svijeta, i prema tomu nema obnove i spasenja nego po Kristu Gospodinu.

¹ Anhang »Die Kunst zu leben«.

² Die Apologie des Christentums.

³ p. 491 i. d.

Kako su proroci navještali strogi sud Božji, tako je i W. upozorivao na katastrofu, koja čeka Europu, što je otpala od Gospodina Boga.

Bilo je i katolika, koji su mislili, da W. precрно gleda. Na svoju veliku tugu doživio je, da se za velike svjetske katastrofe pokazala zgrada moderne civilizacije još trulija, nego je on sudio.

Kako su proroci, napose Jeremija plakali za velike bijede i tješili narod, tako i W.

U golemoj tuzi tješi ga, što se u javnosti mogla iznijeti misao: das unerhörte Unheil sei eine Strafe, eine gerechte Strafe für die Sünden der Zeit.

Nada se, da će izaći iz te strahovite pustoši pomiradeno čovečanstvo.

U najvećoj sniženosti zahvaljujući Bogu, što mu je dao milost, da je izvršio svoju proročku zadaću, mogao je taj veoma čedni čovjek Božji nazvati svoje djelovanje velikom pjesmom, ili još zgodnije velikom jedinstvenom simfonijom.

Tko želi, da bolje upozna crkvene, socijalne i kulturne prilike počevši od Vatikanskog sabora pa do danas, tko želi da vidi borbe, patnje i uspjehe modernog proroka, neka čita ovo krasno djelo.

Recenzent klanja se velikom i svetom mužu, koji se smirio u Gospodinu, čiju je slavu kao lucerna ardens riječju, perom i životom pronosio. Zahvaljuje mu s najdubljim pietetom, što je mogao na temelju njegove savršene Apologije mnogu exhortu kao gimnazijski kateheta sastaviti otkrivajući mladeži ljepotu evandeoskoga zakona.

Dr Franjo Zagoda.

P. Albert Lepidi O. P.: Explication dogmatique su le Culte du Coeur Eucharistique de Jésus. Nouvelle edition par le R. P. Edouard Hugon O. P. Paris VI. P. Tequi Libraire -- Editeur Rue Bonaparte 82.

Ova knjižica raspravlja o euhar. Srcu Isusovu te rješava tri pitanja: 1. Na kojem se dogmatskom temelju ova pobožnost osniva: 2. Kako se razlikuje od srodnih pobožnosti i 3. Što pridonosi tome, da se pobožnost puka jača i razvija. Sva tri pitanja rješava pisac dogmatskom preciznošću i veoma shvatljivim načinom. Kult latrije označuje najvišu čast i iskazuje se samo Bogu. Predmet ovoga štovanja jest božanska osoba, a razlog ili motiv jest Božje dostojanstvo i odlika. Kristu, jer je božanska osoba, nužno pripada ovo najuzvišenije štovanje. No ovim najvišim štovanjem t. zv. kultom latrije, treba da se časti i Kristovo čovještvo, u koliko je hipostatski sjedinjeno s Božjom riječi. Razlog je u tome, što se Božja bit mora ovim najuzvišenijim kultom častiti svagdje, gdje god se ona nalazi. Budući dakle da se ona nalazi i u Kristovu čovještvu, u koliko je sjedinjeno s Božjom Riječi, mora se i ono tim kultom častiti. S istoga se razloga ovim kultom štuje svc, što god je hipostatski sjedinjeno s Božjom Riječi: tijelo, duša, pojedini dijelovi tijela, pojedine moći i pojedini čini duše. Dakako način, kako se ovo najuzvišenije klanjanje iskazuje Kristovu čovještvu i njegovim dijelovima nije isti s načinom, kako se klanjamo Božjoj Riječi. Osoba Kristova štuje se naime prvotno (primario) i po sebi (per se), dok se čo-